

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ЛЮБЕН КАРАВЕЛОВ” – ГР. БУРГАС

*Гр. Б у р г а с
ул. Любен Каравелов „ № 69*

*056 / 81-79-49 - директор
81-79-48 – зам. директор
81-79-47 – канцелария*

=====

УТВЪРЖДАВАМ:.....

ДИРЕКТОР: ПЕПА МАРЧЕВА

**ПРОГРАМА
за предоставяне на равни възможности
и за приобщаване на деца и ученици
от уязвими групи
– 2024)**

**НАСТОЯЩАТА ПРОГРАМА Е ПРИЕТА НА ЗАСЕДАНИЕ НА
ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ СЪВЕТ С ПРОТОКОЛ № 11/09.09.2020г.**

I. УВОД

Настоящата програма определя целите и задачите на работа с ученици от ОУ “Любен Каравелов“ - гр. Бургас, и урежда взаимоотношенията между институциите във връзка с предоставянето на приобщаващо образование.

Програмата е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи на централните ведомства, в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички български граждани и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи.

Училищната програма се базира на:

- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Наредба за приобщаващото образование;
- Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства;
- Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество (2010 – 2020г.);
- Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012 – 2020г.);
- Закон за защита от дискриминация;
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието.

Програмата включва реда и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички деца и ученици в ОУ «Любен Каравелов» - Бургас, които имат необходимост от такава, съобразно техните лични интереси, потребности и нужди.

Уязвими групи в ОУ «Любен Каравелов», гр. Бургас, са деца и ученици, диагностицирани със специални образователни потребности, хронични заболявания, двигателни увреждания, деца и ученици в риск, деца и ученици, застрашени или жертва на насилие, деца с изявени дарби, деца-сираци и полусираци, деца-бежанци, деца от различни етнически групи и др. с други идентифицирани нужди.

Училищната програма за предоставяне на равни възможности до образование работи в посока за изграждане на среда за:

- Разгръщане потенциала на всеки ученик за личностно развитие, както и успешната му социализация;
- По-високо качество на образование;
- Ранна превенция на обучителни затруднения;
- Включващо обучение на ученици със СОП.

II. ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ

Подкрепата на личностното развитие се осъществява във връзка и в корелация с разработените областни стратегии за подкрепа на личностното развитие, както и въз основа на анализ на необходимостта от обща и допълнителна подкрепа.

2.1. Обща подкрепа

За организиране на подкрепата на личностното развитие в ОУ “Любен Каравелов“ - Бургас за координатор е определен Ивайло Бинев - заместник-директор, който изпълнява функциите си съобразно Наредбата за приобщаващо образование.

Общата подкрепа в ОУ “Любен Каравелов“ се осъществява от екип, ръководен от координатора, ресурсен учител, педагогически съветник, логопед, класен ръководител и комисия в състав:

Председател: 1. Татяна Георгиева - учител в начален етап

Членове: 1. Миглена Маркова – ст. учител в начален етап

2. Валентина Гинева - учител в начален етап

Общата подкрепа е насочена към развитие на потенциала на всеки ученик. Общата подкрепа включва и различна екипна работа между отделните специалисти и осигуряване или насочване към занимания по интереси. Заниманията по интереси могат да се организират от ОУ “Любен Каравелов“ - гр. Бургас, или други центрове за личностно развитие.

Кариерното ориентиране, провеждано от педагогическия съветник или консултант от кариерен център, също е част от общата подкрепа на учениците от първи до последния клас за училището.

В ОУ “Любен Каравелов“ - гр. Бургас, функционира училищна библиотека, ръководена от определен за целта служител, която чрез осъществяване на различни дейности представлява част от общата подкрепа на децата и учениците.

Описаните в ПУД морални и материални награди също са част от предоставяната от ОУ “Любен Каравелов“ - гр. Бургас, обща подкрепа.

Общата подкрепа включва и други дейности, подробно описани в Наредба за приобщаващото образование

2.2. Допълнителна подкрепа

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определен ученик от ОУ “Любен Каравелов“-Бургас. Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти, съобразно необходимостта на ученика, и след това се потвърждава от Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование.

Учениците, за които може да се поиска оценка на способностите, са от следните уязвими групи:

- деца със специални образователни потребности – в началото на учебната година;
- деца с хронични заболявания;
- деца в риск.

Допълнителната подкрепа включва:

- работа с ученик по конкретен случай;
- психо-социална рехабилитация;
- рехабилитация на слуха;
- зрителна рехабилитация;
- рехабилитация на комуникативни нарушения;
- осигуряване на достъпна архитектурна среда;
- специализирани средства;
- ресурсно подпомагане.

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всеки конкретен ученик. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите. Те участват в обсъжданията на екипа за детето, при оценката на потребностите му и във вземането на решения за неговото обучение. Важно е те да предоставят своята гледна точка за ученика, а така също и всяка документация, която може да бъде от полза за по-доброто разбиране на потребностите му. Родителите имат право на достъп до цялата документация по време на всички етапи на оценката на потребностите. При несъгласие с оценката, направена в училището, родителят би могъл да се обърне към Регионалния център за подкрепа на процеса за приобщаващо образование.

Ако Регионалният център препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, ОУ „Любен Каравелов“ - Бургас уведомява отдел „Закрила на детето“ към ССП по местоживее на детето, с цел социалните служби да окажат съдействие и ако се налага помощ на родителите за осъзнаване нуждите на детето.

При наличие на три и повече ученика в паралелка се осигурява помощник-учител за подпомагане работата на учителите. Задълженията на помощник-учителите са разписани в Наредба за приобщаващото образование.

При необходимост се изработва индивидуална учебна програма по съответните учебни предмети с цел по-лесното възприемане от ученика, а също така се изготвя и индивидуален учебен план или учебен план за обучение в комбинирана форма на обучение. За ученици с изяви дарби също се изработва индивидуален учебен план.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие не се осигурява чрез един единствен модел за всички деца, който да бъде описан и следван. Подходът е в създаването на гъвкави модели и начини на работа, базирани на интердисциплинарно участие, екип и споделени отговорности. Директорът насочва управлението на училището за развиване на култура на ценене и приемане на различието чрез модел на отношенията за създаване на позитивен психологически климат.

III. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМАТА.

1. Равен достъп и приобщаване на всеки ученик.
2. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация.
3. Подкрепа и стимулиране на ученици с изяви дарби.
4. Съхраняване на етнокултурното многообразие.

IV. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Гарантиране на равен достъп до качествено образование за учениците със СОП, учениците с физически увреждания и учениците от етническите малцинства, чрез изграждането на подкрепяща среда.
2. Пълноценна социализация на учениците със СОП, учениците с физически увреждания и учениците от етническите малцинства.
3. Утвърждаване на подкрепящото образование като неотменна част от процеса на обучение и възпитание в ОУ „Любен Каравелов” – Бургас.

V. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа.	постоянен	Класен ръководител, ресурсен учител, логопед, педагогически съветник	
Определяне на координатор на екипа за оказване на подкрепа	до 01.10.2019г.	Директор	

Сформиране на екип за подкрепа на личностното развитие на детето	Предвидения в Наредба за приобщаващото образование	Координатор	
Изготвяне на план за действие за подкрепа на детето	До 14 дни след установяването на случая	Екип за оказване на подкрепа	
Провеждане на среща с родителите за запознаване с плана за подкрепа на детето	След изготвяне на плана	Координатор на екипа, класен ръководител	
Извършване на оценка на индивидуалните потребности на детето	Не по-късно от 3 месеца от установяването на необходимостта	Ресурсен учител, логопед, класен ръководител, педагогически съветник	
Изготвяне на индивидуален учебен план на детето	Октомври 2019г.	Класен ръководител, ресурсен учител	
Екипна работа на учителите от даден клас	постоянен	класен ръководител, учители	при необходимост
Срещи за споделяне на добри практики между учители	постоянен	Председател на МО, учители	при наличие на добри практики
Провеждане на индивидуални родителски срещи за информиране за резултатите от изпълнението на плана за подкрепа	В края на първи и втори учебен срок	Координатор на екипа, класен ръководител	
Награждаване на ученици	текущ	Директор, заместник-директори	При и по определен повод за поощрение
Изготвяне на благодарствени писма за родители на наградени ученици	текущ	Директор, заместник-директори	При определен повод за благодарност
Дейности на училищната библиотека, свързани с четивна грамотност	Ноември 2019г. Април 2020г.	завеждащ библиотека, класни ръководители	По повод Деня на народните будители и Деня на книгата - 23 април
Дейности: -по превенция на тормоза и насилието; -изготвяне на правила за поведение в класа;	постоянен	Класни ръководители	Заложени в плановете за работа с класа и родителите на всеки клас

-разглеждане на теми от гражданското, здравното и интеркултурното образование; -за мотивация на ученици и др.			
Представяне на дейности по интереси в училището	15.09.2019г.	учители в ГЦОУД	
Представяте на дейностите по интереси на СтЦРД, НДД	15.10.2019г.	представители на центровете	при проявен интерес от страна на центровете
Кариерно ориентиране и консултиране в класовете от 1 до 7	Декември 2019г. Май 2020г.	кариерен консултант	При възможност
Идентифициране на ученици със СОП	целогодишно	класни ръководители, учители, логопед, ресурсен учител, педагогически съветник	
Оценка на потребности на ученици със СОП	целогодишно	ресурсен учител и екип	не по-късно от 3 месеца след идентифициране на нуждата
Логопедична терапия, рехабилитация и консултации	целогодишно	логопед	
Психологическа подкрепа, психосоциална рехабилитация и консултации	целогодишно	психолог, ресурсен учител	
Провеждане на съвместни уроци в клас на учителя и ресурсния учител	постоянен	Класен ръководител, ресурсен учител	При необходимост
Осигуряване на въвеждаща и продължаваща квалификация на учители за работа с ученици със СОП	целогодишно	Директор	При възможност
Провеждане на родителски срещи на родители на деца със	целогодишно	Координатор, ресурсен учител, педагогически съветник	При наличие на добра практика

СОП за споделяне на добри практики			
Превантивни мерки за недопускане отпадане от училище	целогодишно	Директор, заместник-директор, учители, педагогически съветник	
Организиране и провеждане на „Училище за родители“	Март 2020г.	Директор, екип	при желание от родителите
Стимулиране участието на деца с изяви дарби в състезания и олимпиади	целогодишно	Класни ръководители, учители	
Стимулиране участието на деца и ученици от различни етнически групи в състезания и олимпиади	целогодишно	учители	
Представяне на педагогически съвет на обобщен доклад-анализ за състоянието на процеса на приобщаващото образование в училище.	В края на втори учебен срок	Координатор	Докладът се предоставя и на Началника на РУО Бургас.

VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и родителската общност. Всички участници в образователния процес (семейство, детска градина, училище, институции, НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.

Включването на подкрепата за личностно развитие като нов компонент в закона отваря пътя за трансформация на образователната среда и за организиране на всички нейни елементи, обединяване на ресурсите, изграждане на позитивен психологически климат на приемане на различията, емоционално благополучие и успех на всеки. Подкрепата извежда на преден план динамичния аспект на учителните отношения между ученика и учителя и отношенията между учениците, учителите, родителите, специалистите и другия персонал, при който всеки един участва в процеса на разкриване и развитие на индивидуалния потенциал и приобщаване. Успехът на този процес минава през преместване центъра на приобщаващото образование в училище чрез овластяване на образователните институции и на тяхното лидерство, чрез превръщането на училището в общност от професионалисти, които имат и знанията, и уменията как да бъдат полезни на децата, които работят в отношения на доверие, в екип, с участието на родителите и най-вече - с участието на самите деца.